

Nezapomínejme na preventivní vyšetření, nebojme se mamografie.

Rakovina prsu je nejrozšířenější formou rakoviny u žen ve vyspělých zemích Evropy a Ameriky. Každý rok je tento typ nádoru zjištěn nově u asi 7000 žen v České republice. O rakovině prsu a preventivním vyšetřování žen jsme si povídali s MUDr. Danou Houserkovou, Ph.D., vedoucí lékařkou zdravotnického zařízení MAMMACENTRUM Olomouc, které je specializováno na screening nádorů prsu.

Jak úspěšný je screening rakoviny prsu v ČR?

Úspěchem mamografického screeningu v ČR je pokles úmrtnosti na rakovinu prsu o více než 20 % během posledních deseti let. V ČR se dlouhodobě zvyšuje podíl zhoubných nádorů prsu diagnostikovaných v klinickém stadiu I, jedná se o časně zachycené nádory, kdy je relativní 5 leté přežití žen takřka 100%. Záchyt časných malých nádorů zásadním způsobem ovlivňuje následnou chirurgickou a onkologickou léčbu pacientek. Stoupá počet záchovných operací prsu, kdy je odebrána jen malá část prsní žlázy a rovněž chirurgické výkony v oblasti podpažní jamky jsou u časných stádií karcinomu prsu cílené a šetrnější. Pacientky mají nejen velkou šanci na úplné vyléčení, ale mohou žít nadále kvalitní život bez psychických traumat ze ztráty prsu. V posledních letech ale bohužel stagnuje procento vyšetřených žen v ČR, účast se několik let pohybuje kolem 63 %, část žen se preventivního vyšetření neúčastní. Cílem je další zvýšení účasti žen ve screeningu na alespoň 80 %.

Je mamografie skutečně tak ojedinělá metoda pro záchyt rakoviny prsu a nemusíme se obávat dávky záření při tomto vyšetření?

Mamografie je velmi přesnou a naprosto unikátní metodou pro provádění screeningu rakoviny prsu a nelze ji nahradit žádnou jinou zobrazovací metodou. Provádí se v České republice u žen od 45 let do konce života ve dvouletých intervalech. Při mamografii je dávka rtg záření naprosto minimální a odpovídá dávce, kterou obdržíme za deset dní z přírodního pozadí. Mamografie je velmi neoprávněně opředena mýty, které se čas od času vyskytnou na sociálních sítích, znevažují přínos této metody a bohužel to některé ženy odradí od vyšetření na mamografu a i přes rady odborníků se snaží nahradit toto vyšetření jinou metodou.

Co mladé ženy pod 45 let věku, mohou se nechat preventivně vyšetřit?

U mladých žen pod 45 let lze využít ultrazvukové vyšetření, pokud nemá žena problémy, vyšetření by si měla uhradit. Ve věku 40-44 let je vhodné jedno mamografické vyšetření k vyloučení mikrokalcifikací v prsu, které mohou být známkou počínajícího nádoru a ultrazvuk je nedokáže zobrazit. Ultrazvuk je metoda vhodná také pro vyšetření žen gravidních a kojících.

Nádory mladých žen jsou obvykle agresivnější a rychleji rostou a proto je zejména u těchto mladších žen důležité provádět pravidelně jednou za měsíc samovyšetření prsů. V případě pohmatového nálezu nebo jiného podezřelého příznaku doporučujeme se ihned objednat k vyšetření do screeningového centra.

Jaká žena je riziková pro vznik rakoviny prsu a jak tyto ženy sledujeme?

Možné vyšší riziko mají ženy s více příbuznými s výskytem rakoviny prsu nebo vaječníku, zejména pokud se toto onemocnění vyskytlo u mladé ženy do věku 40 let, nebo pokud se objeví u přímé příbuzné zhoubný nádor v obou prsech nebo se jedná o kombinovaný výskyt rakoviny prsu a vaječníku u jedné přímé příbuzné. Tyto ženy by měly být odeslány do genetické poradny, odeslat je může i lékař screeningového centra. Rizikové ženy by měly navštěvovat mamární poradnu a být v péči onkologa. Tyto ženy jsou vyšetřovány nejen pomocí mamografie, ale zásadní význam u nich má vyšetření prsů magnetickou rezonancí.

Na závěr bych ráda popřála všem hodně zdraví a připomenula **všechna preventivní vyšetření**, na která nezapomínejme ani v této zvláštní době. Jsou vytvořeny bezpečné podmínky pro jejich absolvování.

MUDr. Dana Houserková, Ph.D.